

برصیصا کیست؟

نام و سرگذشت «برصیصا» به طور مستقیم در قرآن نیامده است؛ ولی آیات اول تا هجدهم سوره حشر به این مطلب اشاره دارد.

نام و سرگذشت «برصیصا» به طور مستقیم در قرآن نیامده است؛ ولی آیات اول تا هجدهم سوره حشر به این مطلب اشاره دارد.

به گزارش خبرنگار فعالیت‌های قرآنی خبرگزاری فارس، کلمه «برصیصا» برگرفته از «صیصا» در لغت به معنای کاکل‌های کلاه اسقف اعظم که یادآور برترین مقام کلیسا است می‌باشد و در اصطلاح، راهبی عابد و زاهد که در دام شیطان گرفتار و بد فرجام شد.

در کتاب‌های تفاسیر قرآنی آمده است که «برصیصا» از قوم بنی‌اسرائیل بوده که عمر خود را به پرستش و بندگی خدا سپری کرد و در پرتو ریاضت، یکتاپرستی و عبادت به مقامی رسیده بود که خداوند دعای او را در حق بیماران، دیوانگان و درماندگان مستجاب می‌کرد.

بر این اساس، مردم نزد «برصیصا» آمده و وی برای آنها دعا می‌کرد و شفای آنها را از خدا می‌خواست و پروردگار نیز شفا می‌بخشید. (طبرسی، ج 14)

یاد کردن قرآن از برصیصا:

نام و سرگذشت «برصیصا» به طور مستقیم در قرآن نیامده است؛ ولی آیات اول تا هجدهم سوره شریفه حشر به این مطلب اشاره دارد، به این صورت که این آیات سرگذشت طایفه یهود بنی‌نضیر را بازگو می‌کند که در اثر پیمان شکنی، (بدون جنگ و خونریزی) از مدینه رانده شدند و سخن از منافقانی است که به بنی‌نضیر قول مساعدت می‌دهند و آنها را علیه پیامبر اسلام (ص) تحریک می‌کنند، اما هرگز به این قول‌های دروغین عمل نمی‌کنند، (تفسیر نمونه) در ادامه قرآن کریم درباره منافقان، تشبیهی به کار می‌برد و می‌فرماید:

«كَمْثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ» (حشر/16)

«کار آنها همچون شیطانی است که به انسان گفت: کافر شو تا مشکلات تو را حل کنم. اما هنگامی که کافر شد، گفت: من از تو بیزارم، من از خداوندی که پروردگار عالمیان است، بیم دارم.»

در اینکه منظور از «انسان» در این آیه کیست در میان مفسران اختلاف است، اکثر آنها، آن را جنس انسان می‌دانند که شیطان انسانی را به سوی کفر دعوت می‌کند، زیبایی‌های دنیا را در نظرش زیبا جلوه داده و وی را گرفتار کفر می‌سازد و سرانجام رهایش می‌کند. (تفسیرالمیزان)

برخی معتقدند، آیه در مورد کفار جنگ بدر نازل شده است، (مجمع‌البیان) اما اغلب مفسران «برصیصای» عابد را مصداق بارز انسان در این آیه می‌دانند.

داستان حیرت انگیز برصیصای عابد:

راهب بنی‌اسرائیل در اثر عبادات طولانی به نقلی مستجاب‌الدعوه بود اما شیطان سال‌ها در پی فریب وی بود، روزی زنی که به جنون مبتلا شده بود را نزد وی می‌آورد تا شفا دهد از «برصیصا» می‌خواهند زن را نزد خود نگاه دارد، ابتدا امتناع می‌کند ولی با اصرار برادران آن زن، می‌پذیرد تا نزد وی بماند.

شیطان راهب را وسوسه کرده و جمال زن را در نظرش زیبا جلوه می‌دهد و «برصیصا» به او تجاوز می‌کند، بار دیگر شیطان به او القا می‌کند برای فرار از رسوایی زن را بکشد و او را مدفون سازد، راهب در پی آن خیانت، چنین جنایتی هم مرتکب می‌شود.

راز این رسوایی آشکار می‌شود و «برصیصا» را به صلیب یا به دار می‌کشند در بالای چوبه دار شیطان بار دیگر دست به گمراهی وی می‌زند و از نقش اصلی خود در رقم خوردن این سرنوشت خبر می‌دهد و از «برصیصا» می‌خواهد اگر در برابرش سجده کند وی را رهایی بخشد، گویند «برصیصای» راهب در همان حال با اشاره بر شیطان سجده می‌کند و کافر می‌شود، شیطان نیز از وی

بیزاری جسته و رهایش می‌کند و "برصیصا" در حالت کفر از دنیا می‌رود. (مجمع‌البیان)

این داستان با شرحی مفصل‌تر و با جزئیاتی متفاوت در روایات نقل شده است، نام "برصیصا" در کنار نام "ابلیس" و "بلعم باعورا" یاد می‌شود که هر سه با داشتن پیشینه درخشان در عبادت و بندگی، سرانجام تباه می‌شوند.